Uredništvo:
Schillerjeva cesta štev. 3, na dvorišču, I. nadstropje.

* *

Rokopisi se ne vračajo.

* *

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

* *

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

* *

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

* *

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta štev. 3

Naročnina znaša za **avstro-ogerske** dežele:
celoletno . . . K 25·—
polletno . . . K 12·50
četrtletno . . . K 6·30
mesečno . . . K 2·10

Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28·—

za **vse druge** dežele i. **Ameriko** K 30·—

Naročnina se pošilja vnaprej.

Za **oglase (inserate)** se plačuje od čveterostopne petit vrste po 12 h, za večkraten natis primeren popust.

Posamezna štev. stane 10 h.

Štev. 260. | Telefonska številka 65. | **Celje, v soboto, dne 13. novembra 1909.** | Čekovni račun 48.817. | **Leto I.**

Ruski glas o avstrijskem parlamentarizmu.

Petrograjsko „Novoje Vremja“ govori na uvodnem mestu o avstrijski parlamentarni krizi. List piše med drugim tole: Avstrijsko-ogrska država ni bila nikoli parlamentarna v zahodnoevropejskem smislu te besede. Zvito stuhtana institucija skupnih delegacij, v katerih se rešujejo vojaške, mornariške, zunanje in državnofinancijelne zadeve, je zabranila, da bi prodrlo čuvstvo za parlamentarna načela v najzadnji kotiček samozavesti poslancev. Trije glavni ministri, namreč za armado, zunanje zadeve in državne finance ne pridejo sedaj niti na Dunaju niti v Budimpešti v neposredno dotiko z ljudskimi zastopniki. V delegacijah, kamor pridejo člani državnih zbornic le v omenjenem številu, pa je vsaka opozicija tehnično skoraj izključena, ker so poklicani tje tudi zastopniki obeh vladnih gosposkih zbornic. Zato vlada tam po izbornem izreku avstrijskih in ogrskih parlamentarcev „sablja vojnega ministra“. Ni zato samo šala, ako se trdi, da vodi v avstroogrski državi parlamentarizem generaliteta.

Sedaj pa grozi še celo temu nepopolnemu in nezadostnemu avstrijskemu parlamentu resna nevarnost. Ministerski predsednik Bienerth je namreč prekinil zasedanje v parlamentu, ker se je bal, da bi izbruhnila nevolja čeških in jugoslovanskih zastopnikov zaradi sankcije jezikovnih zakonov v nekaterih alpinskih deželah. Mnogi so sodili, da hoče avstrijska vlada sedaj administrativnim potem upeljati nov poslovnik, ki bi onemogočil v poslanski zbornici obstrukcijo in na ta način zasigural delazmožnost parlamenta. Nasprotno, pokazalo se je, da se ministerski predsednik Bienerth, ki se sicer drugače prav nič ne ozira na temeljne državne zakone kakor kaže sankcija omenjenih zakonov, vendarle boji na tako grob način kršiti ustavo. Zato je mnogo verjetnejše, da se bode v brezparlamentarni dobi poslužil § 14, ki je slamnata bilka vsake avstrijske vlade v zadnji sili — in bode administrativnim potem ukrenil, kar se mu zdi potrebno za dobrobit države. V avstrijskem parlamentarizmu je nastala tako huda kriza kakor je že ni bilo od sedemdesetih let preteklega stoletja.

Politična kronika.

Slovanska jednota ostane trdna.

Na Dunaju, 12. nov.

Danes dopoldne se je posvetovala Slovanska jednota o predlogu Poljskega kola, naj stavi svoje predpogoje za rešitev parlamentarne krize. Gre se v prvi vrsti za natančno določen dnevni red. Po mojih informacijah se bode glasil odgovor po vsej priliki sledeče: Jednota je pripravljena dovoliti razpravljanje zbornice o točno določenem dnevnem redu — toda le če se poprej preosnuje sedanje ministerstvo in uvede novi sistem Ker pa Nemci mislijo, da je izpolnitev te zahteve nemogoča, ker bi pomenila poraz nemške politike, smo danes s pogajanji ravno tam, kjer smo bili pred tremi tedni. Nemci dajejo s svojo intransigentnostjo vladi že itak težko pričakovano orožje v roko, da se posluži § 14 in se znebi parlamenta vsaj za ta čas, kar se bode dajala novi ogrski vladi dota . . . Ministerstvo se bode Nemcem gotovo hvaležno skazalo za to uslugo in vlada § 14 bode torej pomenila ne le absolutistični temveč tudi protislovanski režim. Jednota se torej nahaja v zelo težavnem in odgovornem položaju, a kljub temu ostane trdna. Kakor se sliši, namerava danes jednota podati tudi izjavo proti priobčenju cesarjevih besed pri audijenci ministra Dulembe.

Nadaljno posredovanje Poljskega kola. Preobrat v krizi?

Na Dunaju, 12. nov.

Vest, da hočejo Poljaki svojo posredovalno akcijo nadaljevati, je po sklepu današnje seje Poljskega kola popolnoma resnična. Tudi je res, da je dobila poljska posredovalna akcija popolnoma drugo smer: sedaj hočejo Poljaki posredovati v tem smislu, da bi se preosnovalo ministerstvo. — Pravijo, da se je celo Bienerth pri seji Poljskega kola napol izrazil za rekonstrukcijo. Če je to res, se bode objednem s preosnovo prihodnji teden pogajalo o novi večini, oziroma koaliciji v parlamentu. Nova smer posredovalne akcije Poljskega kola je potolažila opozicijo v njem samem. Govori se danes tudi, da se vrši prih. seja državnega zbora morda že prih. teden.

V Celju, 13. nov.

z **Glasovi iz Češkega.** Včerajšnji **„Den“** poroča iz dunajskih parlamentarnih krogov, da je odredil minister za notranje zadeve Haerdtl v sporazumu z Bienerthom obnovitev policijske časniške pisarne kakor je že obstojala v Thunovih časih. Ta pisarna bode v vednem stiku z državnim nadpravništvom za Češko. Torej sistematično vohunjenje po „prepovedanih“ izjavah čeških listov. Nemškim je menda vse dovoljeno! — **„České slovo“** pravi, da bodo pogajanja na Dunaju potekla brez vsakega uspeha in bode zasedanje državnega zbora dne 17. t. m. po seji gosposke zbornice zaključeno. Januarja ali februarja se bode zopet sklicalo državni zbor in ako še tedaj ne bode mogel delati, se ga bode razpustilo. — **„Union“** piše: Sedaj se poskuša v nemškem časopisju prepričati slovansko javnost, da se o cesarjevih besedah ni točno poročalo. Pa tudi ako se jih drugače čita, ne spremeni to ničesar na stvari . . . (O oficijelni korekturi cesarjeve izjave v Poljskem kolu smo poročali včeraj. Namerava se tudi izdati uradna izjava. Žal, da je nemško časopisje te korekture namenoma ali pa po neumnosti že desavouiralo, ker piše, da Slovani sedaj nimajo več vzroka za nezadovoljnost.. Op. uredn.)

z **„Kurjer Lwowski“**, ki ima zveze s Stapinjskim, piše: Politično senzacijo tvori danes sigurno audijenca ministra dr. Dulembe pri cesarju in prav posebno še oficijelno poročilo Poljskega kluba o njej. Iz vsega je razvidno, da hoče cesar obdržati sedanjo vlado za vsako ceno, pridobiti s komplimenti Poljsko kolo za delo v prilog Bienerthu in ga odvrniti od demonstracije proti § 14., kajti ta bi zapečatila usodo kabineta. Bienerth in njegovi ministri bi morali takoj odstopiti, ker bi imeli računati samo na podporo Nemcev. Cesar torej noče odstopa sedanje vlade; najsigurnejši uzrok za to njegovo stališče bode morebiti ta, da je obljubila sedanja vlada brez ugovora sprejeti pogodbo z Madžari. Cesar hoče raje žrtvovati avstrijski parlament, samo da se sklene premirje z Madžari. V takem položaju imamo seveda malo upa na skorajšnje zasedanje drž. zbora. Pa naj si bode že kakor koli: Od Bienerthovega padca je odvisno vse ustavno življenje na Avstrijskem, zato bi naj Poljsko kolo niti trenutek ne pomišljalo, kaj mu je storiti . . .

Drobne politične novice.

Proti nameravanemu novemu obdačenju vina sta protestirala nižjeavstr. kmečka zveza in društvo za varstvo avstr. vinogradništva. Oba napovedujeta veliko akcijo proti temu davku.

„Frankfurter Zeitung“ poroča iz Dunaja, da se bode Poljakom za njihovo podporo protislov. vlade na

LISTEK.

Orlov in njegova žena.

Ruski spisal Maksim Gorki.
Preložil Fedor Gradišnik.
(Dalje.)

Strgal ji je ruto z glave in jo vlekel besno za lase. Njegovi udarci so zbudili vso njeno trmo in hudobnost, in čustvo te hudobnosti ji je bilo v pravo naslado, pretreslo je vso njeno dušo. Mesto da bi pomirila z dvema besedama njegovo ljubosumnost, jo je le še bolj razvnela, zroča mu s tujim, dvomljivim smehljajem v obraz. Vedno bolj je naraščala njegova jeza, in pretepal jo je brez usmiljenja.

Ponoči pa, če je, po vsem telesu zbita in ranjena, ležala jokaje poleg njega, je škilil od strani k njej in globoko vzdihoval. Obšlo ga je čudno čustvo sramu, slaba vest ga je mučila in spoznal je, da ni imela njegova ljubosumnost niti najmanjšega vzroka in da je svojo ženo zopet enkrat brez vsakega resnega povoda pretepal.

„No, nehaj že enkrat plakati“, je rekel v zadregi. „Ali sem jaz kriv, če imam tak značaj? . . . In ti si tudi prava . . . Mesto da bi mi lepo prigovarjala, me le še bolj razburjaš. Povej, kaj nameravaš s tem?“

Odgovorila ni ničesar — in vedela je, zakaj ne. Vedela je, da jo bo pričel sedaj strastno objemati, s čemur bo skušal doseči odpuščanje od nje. Radi teh objemov bi se bila pustila vsak dan do krvavega pretepati, in pretakala je sladke solze že v samem pričakovanju te vesele sprave.

„No, pusti to, Motrja! Kaj, ljubica? Odpusti mi, odpusti!“

Gladil ji je lase, jo nežno poljubljal in škripal strastno z zobmi.

Okna stanovanja so bila odprta, toda nebo je bilo zakrito od masivne stene sosedne hiše in v kleti je bilo temno, vlažno in tesno kakor vedno.

„Ah, ti ljubo življenje! Prokleto jetniško življenje!“ je šepetal Griška in ni mu bilo mogoče, izraziti vse to z besedami, kar mu je bolestno stiskalo srce. „Ta luknja je vsemu temu kriva, Motrja! Čemu sva pač tukaj? Kot bi bila živa pokopana . . .“

„Pojdiva torej v drugo stanovanje“, je dejala Motrja, ki ga je razumela dobesedno.

„Ne tako, ljuba moja . . . tako nisem mislil! In če bi prebivala tudi visoko gori na strehi — ostalo bi vendar vse pri starem! Ne stanovanje samo . . . najino celo življenje je kakor luknja . . .“

Matrona je pričela razmišljati o njegovih besedah in nato je zopet dejala:

„Bog daj, da se poboljšava . . da se privadiva drug drugemu.“

„Da, poboljšati . . . to si večkrat rekla. A iz tega najbrže ne bo nič, Motrja! . . . Škandali postajajo pri nas vedno gostejši . . .“

Tega Motrja ni mogla oporekati — pavze med posameznimi pretepi so postajale vedno krajše in slednjič je pričel Griška že vsako soboto zjutraj prepire s svojo ženo.

„Danes zvečer bomo enkrat počivali z delom“, je pričenjal navadno. „Šel bom tja h Gologlavcu in napil se bom enkrat prav pošteno . . .“

Motrja je le pomežiknila z očmi in molčala.

„Ti ne rečeš ničesar? Da, da — le molči raje! . . . boljše je zate!“ je menil s svarilnim glasom.

(Dalje prih.)

O slovaških denarnih zavodih.

Pri nas na Slovenskem je razširjeno mnenje, da je Slovaško skozinskoz ubožna zemlja. V resnici pa so tamkaj kraji, koder biva zelo premožno ljudstvo. Najbolj trpe Slovaki v narodnogospodarskem oziru na pomanjkanju istih življev ko mi: namreč industrijalcev, podjetnih obrtnikov in dobrih trgovcev. Vse to imajo na Slovaškem kakor pri nas v rokah večinoma tujci.

Dunaju že posvetilo na Poljskem. Ta grožnja jo napravila na Poljake globok utis, ker pričakujejo ravno sedaj tamkaj zboljšanje razmer. — Bilježimo v informacijo.

— Nobenih vojaških koncesij Madžarom? „Reichspost" zatrjuje, da so vesti o vojaških koncesijah Madžarom glede poveljnega jezika itd. neresnične. Gre se le za plačevanje v gotovini. — Ali si „ljuti" nasprotniki Madžarov že lajšajo vest?

Še vedno Racconigi. „Giornale d'Italia" in napol uradna „Agenzia Stefani" v Rimu zatrjujeta, da so vesti francoskih in nemških listov o sklepu tajne zveze med Italijo in Rusijo neresnične. Na sestanku v Racconigiju so se le — ustmeno vršile razprave o — skupnih interesih ruskoitaljanskih in sicer takih, ki so identični z avstrijskimi. Wer glaubt —

Ogrska kriza se bliža svoji rešitvi. Kossuth s svojim delom neodvisne stranke bode sklenil koalicijo z ustavno in ljudsko stranko. — Sedanja vlada ostane na krmilu in razpusti po Novem letu parlament, ker bi bilo težko vladati proti močni opoziciji Justhovcev. Konečno rešitev krize prinese tedaj volilni boj.

Obisku avstrijskega prestolonaslednika v Berolinu pripisuje „Voss. Ztg." vtoliko političen pomen, da naj znova pokaže svetu trdno zvezo med Avstrijo in Nemčijo. S tem so potrjena domnevanja, da je obisk naperjen proti obisku ruskega carja v Italiji.

Kristjani v turški armadi. Te dni je naznanil šef turškega generalnega štaba Izzet paša grškemu patrijarhu v Carigradu, da bode vlada v dovoljni meri omogočila kristjanom v turški armadi izpolnjevanje verskih dolžnosti. Patrijarh pa je izjavil, da se s tem ne zadovoljuje in je zahteval ustanovitev posebnih pravoslavnih polkov.

Ferrerjeve šole na Španskem se bodo pred Novim letom vkljub ugovoru barcelonskega nadškofa otvorile.

V Bojujoča se cerkev na Francoskem. V kraju Le Croisie blizu Nantesa duhovniki niso hoteli pustiti šolarjev k spovedi, ker se uče iz učnih knjig, katere so francoski škofi v svojem zadnjem pastirskem pismu prepovedali. Vlada je na to pozvala župana, naj v odgovor prepove vse cerkvene procesije.

Delitev češke kraljevine. V praški „Bohemii" piše bivši nemški poslanec Křepek (torej trd Nemec), da bi naj vlada pod vlado § 14 kar kratkim potem potom odredbe razdelila Češko v češki in nemški del. — Tudi nemška drevesa ne rastejo do neba! — Radi bi videli tiste ljudi, ki bi proti volji Čehov upali kaj takega učiniti!

Proti nemški hegemoniji v Avstriji se je izrazil v zelo dobrem članku krakovski mesečnik „Swiat slowianski", katerega urejuje prof. Koneczny.

V Razpor v češki agrarni stranki na Moravskem. Drž. posl. Stanek je odložil vodstvo stranke, ker se mu ni posrečilo uvesti nekih v naprednem duhu mišljenih strankarskih reform. Vodstvo stranke je prevzel moravski deželni odbornik Vaca, ki je konservativec.

Iredentistični general. V Bresciji na Italjanskem je pri blagoslavljanju neke zastave govoril general Bernezzo v iredentističnem duhu in smislu. Vsled tega ga je vojni minister upokojil.

Madžarska poštenost. Včeraj bi moral v ogrski drž. zbornici fungirati kot starostni predsednik Srb Polit in ne Aleksij Pop, ker je Polit najstarejši član zbornice. Minister Andrassy pa je zvabil Polita na hodnik — in tačas je izvolila zbornica Papa za starostnega predsednika.

Dnevna kronika.

a **Zveza srbskih samostalcev.** V sredo so se vršile volitve eparhijskih skupščinarjev pakračke eparhije. Prodrli so na celi črti kandidatje srbske samostalne stranke proti srbskim radikalcem, ki so dozdaj bili tu gospodarji. Med izvoljenimi so tudi 4 „veleizdajalci", ki so še danes v zaporu (dr. Gjurić, Vuk Dragović, Mitrič in Podunavac). Tako odgovarja srbski narod na „veleizdajski" proces.

a **Novi kardinal.** „Hrv. korespondenca" izve, da se vrše dogovori zaradi imenovanja kakega avstrijskega nadškofa kardinalom. V dunajskih katoliških krajih se govori, da bo kocka padla tokrat na zagrebškega nadškofa dr. Posilovića.

a **Jegličeva brošura** o spolnosti je našla že tudi na Hrvatskem odmev. V sredo je izšla pod naslovom „Biskup — vjernicima. Ljubljanski škandal" kot priloga „Pokretu" krošura, katera vsebuje izvlečke iz Jegličeve pornografije. Tako bodo tudi na Hrvatskem izvedeli, da imamo na Slovenskem škofe, ki se več bavijo s spolnimi vprašanji nego z brigo za vero. Tudi vspeh! (Pripomnimo, da se je te brošure takoj prvi dan samo v Zagrebu razprodalo nad 2000 izvodov in da se je morala takoj napraviti druga izdaja).

a **Štirideset narodnosti v enem mestu.** Mesto Chikago je tako srečno, da hrani v svojem ozidju pripadnike štirideset rodov, srečno radi tega, ker še tam do sedaj ni bilo nikakega narodnostnega boja. Chikago šteje 2,572.835 prebivalcev in med temi je samo 700.000 rojenih Američanov, dočim so drugi priseljenci. Nemcev je 568.708, Ircev 240.000, Poljakov 300.000, Švedov 143.000, Čehov 110.000, Rusinov 23.000. Španci, Italijani, Židi, Francozi, Portugizi, Ogri, Slovaki, Rusi so zastopani vsak z po 10.000 ljudij. (Kje so pa Slovenci? Op. uredn.). V Novem Jorku so razmere slične. Mesto je štelo 3 in pol milijona prebivalcev, ali Amerikancev samo 737.000, dočim je bilo 690.000 Nemcev in 395.000 Ircev. Največ je v Novem Jorku Židov, namreč celih 800.000 in tam je amerikanski Jeruzalem, dočim si svojijo v Evropi Varšavo, kjer štejejo svoj rod na 280.000 duš.

a **Zarota proti evropejskim vladarjem.** Državna policija je prišla na sled mnogobrojnim zarotnikom, ki so imeli namen s pomočjo svojih sozarotnikov v Evropi, pomoriti vse evropske vladarje. Amerikanska policija je že razposlala na vse dvore dokazilni material.

a **Letalni stroj iz Napoleonovih časov.** General grof Segur pripoveduje v svoji zgodovini o Napoleonu (knjiga je izšla leta 1825 v Berolinu) sledeče: Istočasno je vodil na Aleksandrovo povelje ne daleč od Moskve neki nemški ognjičar (Feuerwerker) izgotovljenje velikanskega balona. Glavni namen tega aerostatskega stroja s perotnicami je bil, da plava nad francozko vojsko, poišče njenega poveljnika in ga z ognjenim dežjem in železom pogubi. Poiskušalo se je to ponovno, a vsak poizkus se je izjalovil, ker so se peresa v perotnicah potrla. — Pri tem aeroplanom pred sto leti je bila torej motorna sila v peresih.

a **205 km na uro.** Na brooklinskem dirkališču je bil pred tremi dnevi nov rekord v automobilom, ki je sploh samo za 2 km manjši, kot je dozdaj znana hitrina kakega vozila. Električna poskusna železnica Zossen - Marienfelde je bila dosegla 207 km, Hemery v Ameriki pa sedaj 205.

a **Mladi šah,** ki ga je revolucija z 12. letom postavila na prestol živi tako, da bi ga ne smel noben vrstnik zavidati in si želeti le enega dragulja iz njegove čarobne krone. Ob sedmih zjutraj ustane mladi kralj in zapusti harem, kjer je prenočil. Po kratkem izprehodu gre o delavnico in čita tam s svojim odgojiteljem Mollah-Murasser-el-Mulkom koran in ga tolmači. Od 10.—11. odmor. Potem sledi ena ura uka v perzijskem in arabskem jeziku. Od 12.—2. je kralj zopet v haremu, kjer zajutrkuje. Popoldne sledi dve uri francozki poduk, na kar pride pol ure prostega časa, da se med tem usposobi za pravopis. Ob šestih obeduje in potem pa zopet perzijska književnost. Še le ob devetih se lahko ubogi šahič poda k počitku. V petek popoldne gre na izprehod s svojim konjem in to je njegovo edino razvedrilo.

a **Aneksija Bosne in Hercegovine.** „Novoje Vremja" piše na uvodnem mestu: Avstrijsko cesarstvo ne poseduje anektiranih dežel sedaj nič bolj kakor prej. Velesile so sicer priznale razveljavljenje paragrafa 25 berolinskega dogovora, ali treba je da popolno aneksijo priznajo signatarne sile. Da doseže Avstrija to, obdelava sedaj evropsko javnost proti ruski diplomaciji.

a **V Dubrovniku** so 8. t. m. otvorili trgovsko šolo.

a **Potrjena slovenska učna knjiga.** Naučno ministerstvo je za pouk na srednjih šolah, na katerih se predava zgodovina in zemljepisje slovenski, potrdilo slov. učno knjigo Mat. Pirca: „Zgodovina srednjega veka za višje srednje šole". Knjigo je založilo „društvo slov. profesorjev" in stane 2 K 20 vin.

a **Kaj bo s slovenskimi predavanji na češkem vseučilišču v Pragi?** V torek 9. t. m. ob priliki inštalacije novega rektorja češke univerze profesora Krála je odstopajoči rektor dr. Hejrovský govoril tudi o korakih, ki jih je akademični senat storil na prošnjo slov. akad. društev v Pragi, naj bi se na češki univerzi uvedla predavanja slovenskih docentov iz pravne, državnoznanstvene in filozofične stroke. Akad. senat je poslal tozadevno prošnjo na naučno ministerstvo, ki pa prošnje ni rešilo ugodno, češ, da je po § 1. zakona z dne 28. febr. 1882 na češki univerzi v Pragi samo češčina učni jezik. Na češki univerzi je bilo koncem lanskega leta 105 Slovencev in 115 Hrvatov.

Jutri zvečer gledališka predstava v celjskem Narodnem domu. Igra se „Vražja misel", burka v štirih dejanjih. Sodeluje polnoštevilna salonska godba. Blagajna se odpre ob 6. uri zvečer. Začetek točno ob 7. uri zvečer. Vstopnice se dobi v predprodaji v trafiki „Narodnega doma". — Celjski in okoliški Slovenci, vsi k predstavi! Kdor si želi izvrstne zabave, ta pridi jutri v Narodni dom.

Štajerske novice.

u **Za vinogradništvo.** Osrednji odbor „avstrijskega državnega društva za vinogradništvo" je imel 10. tm. na predlog dr. Ploja, ki je podpredsednik društva, sejo, v kateri se je na predlog dr. Ploja sklenilo: 1) da se izvoli posebni odbor, ki gre k ministerskemu predsedniku, k finančnemu in poljedelskemu ministru in odločno protestira proti nameravanemu novemu vinskemu davku; 2) se poveri dr. Ploju naloga, da izdela posebno peticijo oziroma memorandum za državni zbor, naj take postave ne sprejme; 3) se pozovejo vsa društva in korporacije, ki zastopajo interese vinogradnikov, naj pošljejo peticije na državni zbor in v njih protestirajo proti nameravanemu davku. — Sklenilo se je tudi, da se ob primernem času skliče sestanek vseh spodnještajerskih vinogradnikov, na katerem bi se ti pogovorili o skupnih svojih težnjah in zahtevah.

u **Višek strankarskega fanatizma.** Duhovniška trobila v Mariboru se zadnji čas „zgražajo," češ da se opaža pri nas nekako sovraštvo baje celo zoper vero. Če bi to tudi res bilo, bi se ne bilo prav nič čuditi, saj duhovščina zadnji čas v skrajni zaslepljenosti tako postopa, da se mora zagnusiti vsakomur nje početje in da morajo v vsakomur navstajati dvomi o tistih rečeh, o katerih pravi duhovščina, da je njih zaščitnica in propovedovalka. Evo samo en slučaj: V Št. Petru pod Sv. Gorami se je vršil predzadnjo nedeljo (7. tm.) velik gospodarski shod, na katerem se je razpravljalo o izključno gospodarskih vprašanjih, koja so življenskega pomena za kozjanski in brežiški okraj. Dasi je bil sklicatelj shoda naprednjak in dasi je v Št. Petru le borna peščica klerikalcev, vendar je sklicatelj povabil na shod poleg naprednega dež. poslanca dr. Kukovca tudi klerikalca dr. Jankoviča, v svesti si, da v gospodarskih vprašanjih strankarski interesi morajo stopiti v ozadje. Važno je, da o takem shodu piše tudi časopisje, da izvejo vse oblasti gori do vlade želje in zahteve prebivalstva. Prelistali smo zadnje številke častitljive „Straže" in „Slov. Gospodarja"; o svem mogočem pišejo, o gospodarski zahtevi, ki jo je izreklo nad 300 volilcev na shodu v Št. Petru pod Sv. Gorami, niso zapisali niti besede. Sploh shoda niti ne omenjajo. In zakaj? Zato, ker je na shodu govoril tudi vodja narodne stranke dr. Kukovec. Večja strankarska zagrizenost je menda nemogoča. In potem se ti ljudje še čudijo, če zgubivamo spoštovanje do takih zastopnikov in zagovornikov vere in do vsega, kar pride iz njihovih ust! Ti ljudje, ki dan za dnevom profanirajo in v blatu valjajo najlepše Kristove nauke, hočejo nasproti nam braniti — Kristusa!?

Niti denarnih zavodov niso imeli Slovaki v večjem številu do zadnjega časa; velikanski razvoj češkega denarnega gospodarstva ni našel nobenega odmeva na Slovaškem. Zadružništva kakor ga imamo mi po nemških vzorcih pa Slovaki v toliki raznoterosti in dovršenosti sploh ne poznajo.

Od leta 1868—1885 so ustanovili Slovaki 6 delniških denarnih zavodov. Najstarejši je hranilnica v Turčanskem Sv. Martinu, ki ima 510 tisoč kron ustanovne glavnice in 3 podružnice. Zgodili so se slučaji, da so slovaški denarni zavodi prešli v neslovaške roke, n. pr. v Breznu ali Nemški Lupči ali pa tudi narobe kakor v Pištjaneh. Leta 1879 je bilo ustanovljeno kreditno društvo v Ružomberku, katero je doseglo pod vodstvom slovaškega finančnika Vladimira Makovickega takšen uspeh, da stoji danes kot Kreditna banka z 2 miljonoma kron ustanovne glavnice na prvem mestu med slovaškimi denarnimi zavodi. Letos je razširila banka svoje poslovanje tudi na hipotečna posojila in izdajanje zastavnih listov, prvi denarni zavod take stroke na Slovaškem.

Leta 1885. ustanovljena banka „Tatra" je imela postati važen činitelj za pospeševanje slovaške trgovine; nepoštenost ravnatelja Paulinyja ji je pa prizadela težke izgube, iz katerih si je le počasi odpomogla. Ima 8 in pol miljona kron hranilnih vlog. — Z ustanovitvijo filijalke v Prešovem je raztegnila svoje delovanje tudi na vzhodno Slovaško, kjer pol miljona Slovakov nima niti jednega denarnega zavoda. Po l. 1885 je nastalo primirje v ustanavljanju slovaških denarnih zavodov; še le l. 1902 se je začelo zopet živahnejše delovanje. Sedaj raste število slovaških denarnih zavodov leto za letom, osobito v narodno boljše probujenih krajih. Danes obstoje v 50 krajih slovaške banke in denarni zavodi z 8,380.036 kron ustanovne glavnice in 42 miljoni hranilnih vlog. Vse to delo se je izvršilo brez vsake tuje pomoči, tudi češke, in daje najlepših upov za bodočnost.

o **„Straža" proti — škofu Stadlerju.** V svoji včerajšnji izdaji je zapisala „Straža", da je iznašel Ante Starčevič oni „prokleti nauk o svobodni domovini". Gg. pri uredništvu „Str." moramo — morda bode še pravočasno — opozoriti, da g. škof dr. Stadler v Bosni prisega na dr. Starčevičev „prokleti" nauk. Hočemo namreč „Str." urednike obvarovati nepotrebne zamere in pa ohraniti v mejah dostojnosti napram svojim gospodarjem. Ne kaže namreč bivših svobodomislecev a sedaj praktičnih kristjanov Radičev višje ceniti ko g. dr. Stadlerja navzlic vsemu duševnemu sorodstvu! Škof je škof — in kam pridemo z vero in politiko, ako bodo celo pobožni listi očitali škofom „proklete" politične nauke!

o **O brošuri ljubljanskega škofa** nam piše somišljenik: Nimam navade, da bi čital časnike brez vsake kritike; zato me hrup, ki so ga zagnali ljubljanski listi zaradi škofove knjižice ni posebno vznemirjal, ker sem mislil, da se pač nekoliko pretirava. Nehote sem pa dobil škofovo „Navodilo" pred oči — in moje mnenje se je hipoma izpremenilo. „Ali je mogoče? Take stvari piše človek, ki je še vedno ljubljanski škof?" se mi je izvilo. Resnično, normalen človek ne govori o takih stvareh, kvečjemu jih v slučaju potrebe obzirno namigne. V škofovi knjižici se govori na tako surov in žaljiv način o zakonskem življenju, kakor v kaki žganjarnici; nič takta, nič obzirnosti — človek se mora naravnost čuditi! Take knjižice pišejo na Nemškem samo dobičkaželjni čifuti! Ne rečem nič, ako bi se stvar razpravljala v fini, znanstveni obliki, bi bilo morda celo koristno za marsikatero rodbino; ali na tak hribovski način žaliti in dražiti človeka — tega je v istini zmožen samo — vodja kranjskih klerikalcev. Ta knjižica, ki je samo člen v dolgi verigi klerikalne morale, kaže jasno, odkod preti naši mladini „otrovanje" in pohujšanje! Tu ne pomagajo prav nič izgovori, da je nek tiskarnar izdal nekako kritiko o brošuri in da se je vsled tega razširila; dejstvo je, da je prišla s klerikalne strani v knjigotrštvo škandalozna škofova brošura in da jo je napisal sam škof! Klerikalci sedaj vale krivdo na naprednjake... Ali smo mi odgovorni za škofa? Ali smo mi poklicani „branitelji" vere in morale ali duhovniki? Po teh dogodkih se bodo v resnici morali zanimati lajiki bolj za to, kako duhovniki s škofi vred vršijo svoj posel. Istina je, da je vsakdo z menoj vred občutil samo stud in jezo, kdorkoli je čital škofovo knjižuro. Zakonski možje in žene, tercijalke in „brezverci" — vsi! In isti ljudje, ki tako brskajo po mesenosti — hočejo igrati prve gosli v — mladinskih organizacijah! Istinito, daleč nas je že na Slovenskem dovedel klerikalizem!

o **Iz „nemškega" Gradca.** — V sredo večer se je vršil v Gradcu nemškonacijonalni shod za obč. volitve, ki se vrše dne 17. nov. — Na shodu je došlo med radikalnimi nacijonalci in zmernejšimi Nemci do hudih prepirov. Obč. svet je namreč oddal gostilno v mestni klavnici Slovencu Bezjaku, ki pa se je tekom desetletnega bivanja v Gradcu prelevil v Wesiaka in pristopil tudi pred 8 dnevi k „Südmarki", da bi dobil tem sigurneje gostilno v najem. To pa je v nekaternikih, ki so tudi prosili za gostilno, hudo razburilo nemške živce in na shodu je došlo do razburjene debate, pri kateri se je konečno pokazalo, da je bil Bezjak-Wesiak še najboljši prosilec izmed 25 in da je najpametneje, ako se ga za nemštvo ohrani. Cel dogodek kaže samo, da bodo imeli renegatje odslej marsikje težko stališče. Ta nesrečni častiželjni Aistrich jim je pokvaril udobno življenje na tej zemlji! — Kot zanimivost s tega nemškega volilnega shoda poročamo tudi, da je zahteval neki Gottwald, naj se reforma obč. volilnega reda tako izvrši, da bode zasigurano nemško nacijonalno posestno stanje. Ali se ne vriva človeku vprašanje: pred renegati ali Slovenci?

v **V potu svojega obraza** se perejo zvezarski poslanci pred svojimi volilci, ki so ogorčeni, zakaj se niso pridružili Plojevi akciji vseh štajerskih poslancev za podporo po suši. Pravijo samo, da so „vse" storili; kaj, o tem seveda molčijo. Molčijo tudi o tem, da bodo vsi štaj. poslanci gotovo pri vladi več dosegli ko ubogi zvezarji, ki imajo povrh tega še — Roškarje med seboj!

u **Iz marberškega okraja.** Otožna je postala vsa narava; ob obnožju Drave rosa, mraz in megla, na planinah sneg, ki je kmetom pozno žetev zakril. Ni li podoben položaj obmejnih nas Slovencev takemu predzimskem času? Kruti, nenasitni Nemec sega v enomer po lepi naši domovini in nam jemlje kos za kosom; a mi? Molče vzdihujemo. Vzdrami se vendar, slovensko Pohorje, otresi se hinavskega prijatelja! Pokaži nu, da si gospodar **Ti** na svoji zemlji! — Vuhredško postajo vodi zdaj na primer neki Tennhäuser nemškega mišljenja, ki je prepovedal svojim uradnikom in vslužbencem, da se govori v njegovi navzočnosti slovenski. Ni-li to skrajna predrznost? Mari misli mož, da si lahko dovoli napram Slovencem vsako nesramnost, če le pošilja svojemu kontrolorju kokoši in jajca? Pojasnili mu bomo temeljito stališče, če namerava naprej korakati po začrtani poti. Toliko za danes v svarilo. — Kaj pa v Marnbergu? Baje eksistira tam neka slovenska gostilna, namreč pri stari pošti; o najemniku pa se vse drugo govori, kakor da je Slovenec. Tudi naslednik v Kotzbekovi trgovini baje raje koketira z Nemci. Vprašam slavno vodstvo „Posojilnice": Ali res ne najdete moža, kteremu bi bolje služili slovenski groši? Ali Vam je narodnost res deveta briga? Ali ne vidite, da gre vse rakovo pot? Menda Vam dela „Posojilnica" preveč skrbij?! — O gospodu Gränitzu se je že marsikaj ‚pametnega' slišalo, pa najpametnejša je gotovo zadnja novica, da bode najbrž v kratkem zapustil našo sodnijo: kaj si hoče tudi s svojimi salomonskimi razsodbami pri nas ubogih Pohorcih? Ljudstvo mu je preprosto in prenaivno in ne razume njegovih sodnijskih fines. Zato le v Gradec ž njim, kjer bode lažje svoj talent razvijal. — O Muti ne vem danes ničesar drugega povedati, kakor da se tam prodaja neko nemško posestvo, pa se ga Slovenci branijo kupiti. — Po Vuzenici zopet kroži vest, da se bode v kratkem postavila šulferajnska šola; mogoče je kaj resnice na tem, ker dr. Baum v zadnjem času tako osrečuje Spodnje Štajersko s svojimi poseti; samo tega ne vem, kako bo kaj z obiskom te nove šole? Do sedaj se je namreč prijavilo samo 16 otrok „pragermanskih" starišev, s kojih imeni pridemo o priliki na dan; mogoče pa se še da podkupiti ta ali ona oseba s kakim desetakom in spremeni n. pr. svoje prvotno ime „Počivavšek" v „Potschiwauschegg"?

o **Iz poštne službe.** Za poštnega oficijanta 2. razreda je imenovan aspirant Anton Haßmann za Poličane, ker ne zna seveda nič slovenski. Za oficijante prvega razreda pa Oton Srabotnik in Miroslav Hočevar za Celje in Terezija Kermek za Brežice.

o **Sv. Frančišek Ksaverij v Sav. dolini.** — Mesto ekspedijenta na naši pošti je dobil trgovec Alojz Rojec iz Št. Vida pri Zatičini.

a **Martinova veselica** združena s petjem, tamburanjem itd. priredi se danes, dne 13. novembra v **„Skalni kleti"**. Vabijo se vsi rodoljubi, da se udeleže tega zabavnega večera. Začetek ob 8. uri zvečer.

o **Pozor!** Jutri priredi tamburaški in pevski zbor „Sl. del. podp. društva v Celju" izlet k gosp. Fazarincu na Ostrožno. Odhod točno ob 2. uri pop. iz društvenih prostorov. Oziralo se bo tudi na igro v „Narodnem domu". Prijatelji društva, na svidenje!

v **„Klubu slov. napr. akad."** v Celju sta darovala gg. dr. Anton Schwab zdravnik in pa poštni praktikant Ludovik Zupančič mnogo lepih knjig, za kar njima izreka odbor prisrčno zahvalo.

Za družbo sv. Cirila in Metoda je nabral Milko Čeh, učenec pri tvrdki R. Stermecki v Celju, 3000 rabljenih poštnih znamk. Mlademu vrlemu Slovencu prisrčno hvalo!

d **Požar v Dobravi.** Včeraj jutro ob pol 4. uri je oznanil strel z miklavškega hriba, da nekje v okolici gori. Četrt ure pozneje se je zaslišalo po celjskih ulicah trobentanje, kot bi se bil oglasil angelj in oznanjal sodni dan. Kaj je bilo? Vnela se je bila hiša konjederca Jorasa v Dobravi pri Celju. Kakor vedno, so se sedaj zopet pohvalno izkazali vojaki celjskega domobranskega bataljona in so rešili, kar se je dalo rešiti. Vendar ima Joras 600 K škode, ker se ceni, da je požar uničil 1700 kron vrednosti, dočim je bila hiša le za 1100 zavarovana. V nevarnosti so bila tudi druga poslopja. Celjski fajerberkarji so poslali svojega trobentača še le čez četrt ure trobentat, potem še pa nobeden šel ni gledat požara. Človekoljubje!

v **Zoper novi vinski davek** se je izrekla tudi štajerska kmetijska družba.

v **Iz Braslovč** se nam poroča, da se sumi g. J. Kramerja dopisov o g. dr. Lampretu. Izjavljamo, da g. Kramer ni z dotičnimi dopisi niti v najmanjši zvezi.

u **Iz Gornjega grada.** Že nekaj let ni bila krog Nove Štifte lastnina nič kaj varna. Mladina je pri nekaterih hišah slabo vzgojena, ker je skoro čisto sebi prepuščena in ni čuda, da zaide na kriva pota. Že pred leti so bili zaprli Spotikarjevega fanta radi njegove nasilnosti in letos so prišli zopet tatvinam na sled, ki so spominjale zelo na one iz minolih dni. Vendar je tat bil drugi. — Orožnikoma iz Gornjega grada, bila sta gg. Šimenko in Stroj, se je posrečilo vloviti 11 letnega Ivana Repenšeka, ki je raznim posestnikom pokradel 78 kron. Lahkoživec je bil denar že deloma zapravil. Sedal bo menda tuja last zopet nekoliko časa varna.

v **Za nemško šolo v Hrastniku** je ptujski občinski svet podaril 30 K.

v **Sv. Peter pri Radgoni.** „Sloga" poroča, da so na nagrobni kamen vojaškega duhovnika Janeza Frasa dali napraviti nemški napis. Pokojnik je bil vrl rodoljub, ki so ga zaradi slov. trobojnice spravili nemškutarski zagrizenci v kazen in ob pokojnino, ki se mu je potem milostno nakazala. Zato je ta napis tem večja sramota.

v **Umrl je v Radgoni** 10. nov. vpokojeni major Gustav Stöver, ki se je boril leta 1859 in 1866, potem pa je stopil leta 1879 v pokoj. Bil je 80 let star.

o **Iz Radgone.** V neveljo je pilo v Karlovcih na Ogrskem več fantov v gostilni Gomboczevi; med njimi je začel hlapec Florjan prepir, ki bo pa zelo usoden za njega. Ko se je bil namreč odstranil in je že bil na dvorišču, mu je sledilo več prepirljivcev in so ga z nožji tako spehali, da se je zaradi izgube krvi nesvesten zgrudil. Sedaj je v radgonski bolnišnici.

v **Krasno postrv** so ujeli v rečici Sulm pri Schwambergu. Dolga je 90 cm in tehta 7 in pol kg.

o **V Ptuju se je poročila** hči veletržca z žganjem Hutterja, Elza Hutter, s fin. komisarjem Viktor Elsbacherjem.

Linhart zopet na zatožni klopi. Občina Sele na Koroškem je vložila tožbo zoper „Štajerčevega" pisača Linharta, ki je trosil laži o občini.

v **Nemška šola v Št. Lenartu v Slov. Gor.** V odbor nemške šulferajnske šole v Št. Lenartu so izvoljeni: dr. Zirngast, župan Sedminek, sodnijski nadoficijal Urek, krčmar Sarnitz sodnijski kancelist Dernjatsch in krčmar Schifko. Seveda sami pristni Germani!

v **Od Sv. Lenarta v Slov. goricah.** S ponosom so gledali naši nemškutarji, ko je šlo k prvi šolski maši „njihovih" 186 otrok. Z žalostjo in pomilovanjem smo gledali mi te uboge slovenske otročiče, ki bi naj bili bodoči janičarji. — Toda veselje in žalost je bila samo kratkega obstoja. — Tako dolgo, ko se je otroke krmilo s klobasicami, napajalo z vinom in pivom, tako dolgo je bilo veselo, biti učenec nemške šole. A zdaj je šola. Tukaj je treba sedeti mirno štiri do pet ur, je treba imeti „roke na klop". Pa kaj je še hujše? Otrok sedi celi dan v šoli in ko gre popoldne iz šole, sploh ne ve, kaj se je z njim godilo celi dan. Prej nam starši seve tega niso hoteli verjeti. Bili smo strastni „Slovenci", ki otrokom ne privoščimo prepotrebne nemščine. Zdaj naj poprašujejo pri svojih otrokih. Veselo je poslušati lastno kritiko otrok, ki se popolnoma vjema z od nas zatrjevanimi dejstvi. In poslušal sem dve dekljice iz okolice ko so se ravnokar ločile od tovarišice iz trga. Vzdihuje je rekla druga drugi: Ja, za to je že nemška šola, ker zna nemški, a kaj bove midve?!" Drugi dečko povprašan, kaj da dela v šoli, reče: „Nič". „Kako pa molite!" „Mi nič". Zadravec in gospod učitelj molita na glas, mi pa se gledamo". Te dni sta se že vrnila dva otroka v slovensko šolo. Povprašamo zakaj sta se zopet vrnila in eden je rekel, da celi čas kar je bil v šoli, ni vedel zakaj se gre. Drugi, ki je znal že iz stare šole nekaj nemški, je pravil, da so se začeli v nemški učiti šteti in moliti. „Zato pa že ne bodem tja hodil, je rekel in jo zapustil." To so tolažilni uspehi. Zima in slabi šolski nepredek bode marsikoga izpametoval. Sedaj jih je polovica od Sv. Trojice in od Sv. Ruperta.

v **Ljutomer.** V nedeljo so se naši Nemci poslavljali od davkarja Dullerja ki pojde v Gradec, da se posveti „vzgoji svojih otrok". V Ljutomeru namreč tega ni utegnil, ker je imel z nemško politiko preveč opraviti. Vsi govorniki so slavili Dullerja kot nemškega politika. Dejstvo je, da je bil Duller eden najbolj zagrizenih nasprotnikov vsega slovenskega. Značilno je, da obdrži še mandat v občinskem odboru. Torej bo hodil še iz Gradca sem rogovilit.

v **Kriv denar** kroži krog Kaplje na nemški meji. Neki kmet je dobil od lesotržca, s katerim je bil v zvezi ponarejeni bankovec za petdeset kron, le serijska številka je zelo nerodno pisana in zdi se, da jo je nekdo napisal pozneje z navadno tinto.

u **Občina Sv. Rok ob Sotli** je imenovala poslanca dr. Ploja za častnega občana. — „Kmetijsko bralno društvo" v Rogoznici pri Ptuju pa ga je imenovalo za častnega člana.

z **Iz Šmarja pri Jelšah.** Komaj je ljudstvo z veliko požrtvovalnostjo svoje po trtni uši uničene vinograde deloma prenovilo in zraven tega še v dolgove zabredlo, že mu preti druga vinska uš, to je novi vinski davek. Bile so res velike skrbi, trud, težave in

stroški, ki pa se še vedno nadaljujejo in za vse to se pa še zdaj novi davek plačuj! Kje ima naša vlada do svojega ljudstva usmiljeno srce? Kje ste naši poslanci in zastopniki, ki smo vas volili, da naše koristi zastopate? Prosimo vas, da se z vso odločnostjo tem krivičnim davkom uprete ter tam natanko stanje kmeta razložite, da se še nadalje bolj ne zadolžimo.

Nič boljše nas ne zastopajo naši deželni poslanci, vse so nam kmetom obetali: da so naši prijatelji, da nam hočejo pomagati, ker oni naše žalostne razmere dobro poznajo i. t. d., mi smo jih volili, pa spolnjujejo li svoje obljube in dolžnosti? (Bodo pa že spet prišle volitve, in do takrat si jih bomo dobro zapomnili!) Ko se je šlo za meščanske šole na Spodnjem Štajerskem, so Nemci rekli, da ni denarja, ko pa se je šlo za meščanske šole za Srednji in Zgornji Štajer, je pa bilo denarja toliko, da so kar tri nove meščanske šole dovolili. In plačal jih bo deloma Slovenec. Deželne doklade se bodo tudi zvišale in vse to bo šlo na Srednji in Zgornji Štajer, mi uboge pare pa plačnjemo, dasi nam nobeno leto od tega nič ne ostane. Naši poslanci pa uganjajo nerodnosti, mesto da skrbijo za svojega kmeta-volilca.

u **Občinske volitve v Mariboru.** Z ozirom na to, da so za nas Slovence sedanje občinske volitve v narodnem oziru popolnoma brezpomembne, je sklenil krajevni odbor „Nar. stranke“ za mesto Maribor, da se Slovenci ne udeležijo letošnjih občinskih volitev. — Za krajevni odbor „Narodne stranke“: Dr. Vladimir Sernec, t. č. predsednik, Franjo Painhart, t. č. tajnik.

u **Iz Maribora.** Krasno domače slavje smo imeli v četrtek dne 11. tm. v gostilni gospe Medenove, ko smo izročili gdčni Medenovi prvo častno diplomo družbe sv. Cirila in Metoda za dar 200 K, ki se je nabral za kratko dobo v puščici. V krasnih nagovorih se je dostojno ocenila rodoljubnost, ki vlada v tej priprosti pa lepi gostilni. Občinstvo vseh stanov je izrekalo svoje čestitke. Zastopano je bilo zlasti mnogobrojno narodno železničarstvo, ki predstavlja danes že močen član slovenske narodne organizacije v Mariboru.

v **Iz Maribora.** Slovensko gledališče je upeljalo stalen abonement za sedeže v dvorani in na galeriji. Občinstvo je uvidelo korist stalnih gledaliških vstopnic, ker si lahko zasigura na tak način stalno mesto. Stalne vstopnice veljajo za 10 predstav, program dram. društva za sezono 1909/10 pa šteje 14—16 predstav in sicer skoro samih novih veseloiger, dram in operet. Pripravlja se tudi ena opera. Po veseloigri „Krasna Lida“ dne 14. tm., ki bo brez dvoma zelo ugajala, se priredi pred vsem „Sneguljčica“ (Miklavžev večer), potem pa „Valenska svatba.“

o **Iz Maribora.** — Zabavni večer priredi v soboto dne 20. t. m. Slovanska Čitalnica v mali dvorani Narodnega doma s pevskim, šaljivim in godbenim programom ter plesom. Člani čitalnice so vstopnine prosti, gostje pa plačajo 1 K. — Teden pozneje, dne 27. t. m. priredi Čitalnica piknik.

Iz Maribora. Kumazani dvovinarski aferi poslanca dr. Karla Verstovška, o kateri smo že poročali, je treba še nekaj pojasniti. V gostilno gosp. Robiča v Lembahu je prišla takrat napredna družba mariborskih pevcev. Dr. Verstovšek, ki ravno prej ni hotel plačati računa na družbin listek, je pozval pevce, naj zapojo kako pesem, na kar mu je odgovoril eden izmed pevcev, da bodo peli, če plača gospod poslanec eno krono za družbo. Mariborski pevci imamo namreč sploh to navado, da pobiramo pri petju za družbo. Gospod poslanec pa je smatral našo željo za izzivanje in vsled svojega vihravega temperamenta napravil iz nedolžnega odgovora glasno škandalno afero, ki je bila nam vsem skrajno neprijetna. Znano nam je bilo namreč tudi, da je bil g. dr. Verstovšek še pred kratkim odbornik (tajnik) mariborske podružnice in je še pred letom toplo zagovarjal družbino šolstvo in ni nam prišlo niti na um, da bi se mogel rodoljub tako preleviti v narodnem mišljenju. — Sicer nič ne de, kot odgovor se je nabralo za družbo še isti dan 70 kron a ta vsota je narasla drugi dan **na 100 kron.**

u **Iz Maribora.** Frizerju Radoličn, ki je bil pustil v sredo popoldan svoje kolo v veži gostilne „Zum kalten Keller“, ga je nekdo ukradel in se z njim odpeljal v Studence. Tam je tat dobro kolo ponujal za 50 kron in res je hitro našel kupca, ali ta si je izgovoril, da ga bo do drugega dne poskusil in potem plačal. Ker se tatu ni ljubilo čakati, je kolo ponujal drugemu za 30 kron. To se je pa sedaj gostom zazdelo čudno in ko so začeli tata izpraševati, zakaj ima s prodajo tako silo, je brez kolesa pobegnil.

u **Iz Maribora.** Krojač Tomaž Trabas, 55 let star mož, je pri Gorji sv. Kungoti zblaznel, ali vsaj pokazali so se na njem znaki blaznosti, tako da so ga morali prepeljati v Gradec v blaznico.

o **Iz Studencev pri Mariboru.** — Dne 1. grudna se otvori v Studencih javna čitalnica „Bralnega in pevskega društva Maribor“.

o **Iz Studencev pri Mariboru.** — Tukaj se snuje podružnica družbe sv. Cirila in Metoda, ki bo imela svoj sedež v družbini hiši.

v **Iz Studencev pri Mariboru.** Nemci so v škripcih, ker so propadli ne le v krajnem šolskem svetu, temveč tudi deloma pri konstituiranju novega občinskega odbora, namreč pri volitvi blagajnika. Izvoljen je s 7 glasovi g. Kučer. Župan je ostal še Schmuckenschlag, ki se je letos vidno postaral v skrbeh in agitaciji proti nameravani ustanovitvi slovenske ljudske šole, ki je „njegova poguba“, kakor je rekel sam. —

a **Protestanti v Hočah.** Krojaški mojster v Spodnjih Hočah — „M. Z.“ piše njegovo ime Philipp Risovar — je prestopil na protestantsko vero. Nekdo drugi je že baje tudi prijavil svoj pristop. Če jih še bode sledilo kakih osem, bo pa že gotovo hodil pastor Mahnert iz Maribora opravljat v Hoče svojo božjo službo. Omenjeni list pravi, da je to plod narodnega hujskanja od strani gospoda kaplana Kranjca. Bodi kakorkoli, kdor odpade, je itak grozen nemškutar, kateremu ni več rešitve. Dobro bi pa bilo, da bi duhovniki v takih slovenskih krajih vsaj na podlagi tega, da imajo krivoverske nasprotnike, delali brezpogojno za narodni napredek in njegovo osamosvojo. Apostazija obrtnika bo pri nezavednem ljudstvu vendar veliko zaleglal.

o **Od Sv. Ruperta v Slov. Gor.** Jelena so ustrelili blizu graščine Hrastovec (Gutenhag). — Prejšnji dan so padli na njega 4 streli pri Sv. Jakobu Slov. Gor., a ker ima gosto dlako in precej debelo kožo, svinčenke št. 2. in 4. niso učinkovale smrtno. Od tam je divjal se kopat v Pesnico, hladit in celit si male rane. Pa urice življenja so mu bile štete, ker so ga lovci zasledovali. Pošta je šla od ust do ust — hitreje kot jelen. Lovci vsi po koncu; zavrela jim je kri, strastneje kot kedaj poprej, ko so šli na srnjake. Šli so lovit jelena in — padel je. — Žival se je bila gotovo splašila sem iz visokih gor, kjer neprestano lovijo.

v **Prisiljen dvoboj.** Nadporočnik Sidorovič se je bil leta 1905 v Pragi sprl z nekim honved-poročnikom Klotzem in po polletnem čakanju mu je velel predstojnik, da se mora s Klotzem biti, ker ogersko poveljstvo to zahteva. Sidorovič je res ubogal, ali v boju mu je Klotz presekal gornji del desne roke tako nesrečno, da je roka sedaj popolnoma mrtva. Sidoroviča so odpravili z letno pokojnino 1456 K, on pa s tem ni bil zadovoljen, ampak tožil je erar pri vseh instancah, pa je povsod propadel. Sedaj je zopet v Mariboru vložil tožbo proti upojenemu generalmajoru Hospodarju, ki ga je kot bivši predstojnik prisilil v dvoboj, nato proti kornemu poveljniku Czibulki in Klotzovemu distriktnemu poveljniku Csanadyu, ki živi sedaj v Gradcu. Zahteval je 50.000 K odškodnine, 2800 kron zdravnine in 2544 letne rente. A v Mariboru in v Gradcu so tožbo zavrnili.

o **Usodepolna zamuda.** Neki enoletni prostovoljec graškega artiljerijskega polka se je bil do devetih zamudil in je ravno po mirozovu prišel domu. Da bi ga inspekcijski oficir ne ujel pri vratih, je splezal preko hlevnega zida, pri tem pa je padel globoko dol, da je smrtnonevarno ranjen obležal. Boljša bi pač bila neznatna kazen.

v **V Gradcu** je umrl 12. tm. v splošni bolnišnici fin. komisar dr. Alfred Kermavner.

u **Užaljeni Gradčani.** Trgovski gremij v Gradcu je zaprosil svoje člane, da naj imajo na vsakem pismu, ceniku, sploh na vsaki tiskovini, ki je kam pošljejo, oznako „Graz in Steiermark“, ker se sedaj tolikokrat zgodi, da naslavljajo nemški trgovci širom sveta svoja pisma sicer v Gradec, ki ga pa smatrajo kje na Češkem, Ogerskem, ali sploh kje drugod. Da je najbolj nemško mesto Gradec med inozemskimi Nemci tako malo znano, to Gradčane seveda boli.

o **Srednje šole na Štajerskem za Roseggerjev fond.** Graška trgovska akademija je naklonila 325 K, II. drž. gimnazija v Gradcu 180 K, realka v Mariboru 200 (238) K, gimnazija v Mariboru 120 K, mestni dekliški licej v Gradcu 160 K, I. realka v Gradcu 355 K, I. gimnazija ravnotam 280 K, **gimnazija v Celju 150 K.** Tako se zbirajo groši, ki bodo s svojimi zneski ustvarjali Judeže.

z **Nova opera R. Straußa.** Richard Strauß je te dni dal svojemu založniku nekoliko podatkov o „zvezdi in zvezdah“, novi operi, katero sklada po libretu pesnika Hugona pl. Hoffmannsthalskega. Skladatelj se še ni odločil, ali bo operi naslov spremenil ali ne. Opera še ni dovršena, a avtor sam ne ve, kedaj jo bo izvršil, ker je preobložen z drugimi, tudi še nekončanimi deli.

o **Zastonj v Celje.** Kdor se hoče do Božiča zastonj v Celje voziti, naj si ogleda današnje oznanilo trgovca R. Stermecki v Celju.

Kranjske novice.

z **V Akademiji v Ljubljani** predava 29. t. m. dr. Bogumil Vošnjak iz Gorice o „Napoleonovi gospodarski politiki v Iliriji“.

z **Nemški kandidatje za obrtno sodišče** so: Theodor Korn, Mathian, Emil, Gustav in Viljem Tönnies, Viljem Treo in Fr. Beber, Fr. Szantner, Pavel Seemann, E. Schuppler in Alb. Mayer in končno Kamil Pammer in Maks Samassa.

z **Vinski semenj v Krškem** 10. t. m. je bil prav dobro obiskan. Prodalo se je čez 1200 hl. Občina še priredi 1 semenj 1. debembra.

Primorske novice.

d **Iz Nar. Del. Organizacije v Trstu.** Danes se osnuje okrajna skupina za šentjakobski okraj.

d **Laški liberalci v Trstu** delajo z vsemi najgršimi sredstvi na to, da bi pri nadomestni volitvi jutri 14. t. m. že zmagali pri prvi volitvi ter se tako revanžirali za neuspehe pred dvema letoma. Neki visoki magistratni uradnik se je izrazil: „In četudi stane stotisoč, mi moramo že pri prvi volitvi zmagati“. Volilna agitacija s te strani se vrši v znamenju najgrše korupcije, po zakonih strogo kaznjive. Po raznih beznicah se toči na hektolitre vina za zmago italjanstva.

d **Za dvanajst kron** je prodala v Trstu svojega otroka neka Italijanka iz kraljevine imenoma Ana Zampari. Ko je skrbni oče izvedel, da je njegov nezakonski otrok prodan, je zahteval, da mu ga spravi nazaj. „Mati“ je hotela to res storiti, ali „kupec“ je bil že odrinil v Aleksandrijo. S posredovanjem italijanskega konzula je prišel otrok nazaj v Trst.

d **Uboj v javni hiši.** V Puli je podčastnik 87. pešpolka Maks Zaveršnik v neki javni hiši prišel v prepir z sobnim slikarjem Logerjem in mu je sunil bajonet v prsa. Skušal je pobegniti, a so ga ujeli.

d **Na smrt obsojen.** Rovinjski porotniki so obsodili na smrt 46 let starega, do sedaj še nekaznovanega strojnika Ivana Hancicha, ker je svojo konkubino 25. julija v Puli na cesti z nožem umoril.

d **Legar na Brdih.** Pred nekaj mesci je divjal v Pevmi tik Gorice legar in skoro ni ene hiše ni izpustila bolezen, tako, da je umrlo vsega 15 oseb. Ker so bile profilaktične odredbe zelo pomanjkljive, se je bolezen razširila na Oslavino, Št. Florjan in sosedne kraje; v prvem kraju ste od treh rodovin ostali zdravi samo dve ženski in pred kratkim je že zopet nekdo umrl. Tudi krog Kanala se je pojavila bolezen. Oblasti se ne brigajo dovoli, da bi jo udušile.

Koroške novice.

a **Naznanili so** podklošterskemu sodišču posestnika Ivana Razmana, ker je baje potočil 300 litrov vina brez oblastvenega dovoljenja.

a **Politični shod** priredi 21. t. m. pol. društvo za koroške Slovence v Libeličah.

a **V občini Sele** bodo kmalu občinske volitve. Nemškutarji bi se radi občine polastili, zato lažejo zdaj po „Štajercu“, da se kar kadi.

Po svetu.

z **Frančiškan — operni pevec.** 21-letni frančiškan Francesco Burronio v Padovi se je na skrivnem izvežbal v petju; sedaj je izstopil iz samostana in je 11. t. m. že nastopil v gledališču v Genovi v „Trubadurju“.

d **Gospa Steinheilova** je postala zelo nervozna, tako, da jo nervoznost v celici včasih hudo napade. Pri obravnavi je večkrat s vpijočim glasom ponovila pravdnikove opazke o njenem značaju in tudi pristavila: „Sem li jaz res izvržek človeštva?“ — Poslednje priče govorijo zelo ugodno za njo.

z **Kongres zionistov v Hamburgu.** Deveti kongres zionistov se vrši od 26. do 31. decembra v Hamburgu. Sedaj je prvič, da se zbere to društvo, ki ima svoje člane po vsem svetu, na nemških tleh.

d **Novi aeroplani.** Strojnik Mihael Petz in Carlo-Arelmi v Rovinju sta konstruirala poseben aeroplan, ki ga mislita dati patentirati. V Pragi sta pa dva tehnika, brata Gustav in Ferdinand Matzka s svojim novim strojem pretečeno soboto blizu Prage 15 krat vzletela.

d **Pearyjevi zapiski.** Prihodnje dni bode objavila National Geographic Society, ki je presojevala Pearyjeve zapiske, svojo sodbo. Komisija je priznala zapiskom pristnost in utemeljenost, ter je izrekla, da Peary po pravici zahteva, da se mu pripozna slava, da je bil prvi na severnem tečaju.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

K položaju.

v **Praga**, 13. nov. Češki listi izražajo veliko veselje nad včerajšnjo izjavo poljskega poslanca Stapinjskega, da on v slučaju, če bi poljski klub nadaljeval svojo dozdajno za Poljake nečastno in za Slovane pogubno politiko, ne bo politike kluba več podpiral. Listi izražajo tudi svoje uverjenje, da pride do rekonstrukcije kabineta. Slovanska Jednota — pravijo — je pripravljena bodočemu ministerstvu dovoliti državne potrebščine, ako dobi garancijo, da ne bo vladalo proti Slovanom.

a **Dunaj**, 13. nov. V krščansko-socijalnih poslanskih krogih smatrajo, da situacija še ni dozorela, da bi se že v četrtek ali petek mogla sklicati plenarna seja poslanske zbornice. Pred par dnevi se je sicer sprožila ta misel, a se je z ozirom na nedozorelost poljske poljske posredovalne akcije zopet odložila. Želi se nadaljevanje pogajanj Glombinjskega. Še le ko bodo te na to ali drugo stran imele kak rezultat, bi bilo tudi vprašanje sklicanja plenarne seje zrelo. Seje državnega zbora v nejasnem političnem položaju se smatra za brezpomembne.

v **Praga**, 13. novembra. Češki poslanci so poklicani za jutri na konferenco semkaj. V tej se bo razpravljalo o situaciji, ustvarjeni po posredovalnih pogajanjih poljskega kluba.

Volitve v norveški storthing.

a **Kristijanija**, 13. nov. Volitve v storthing so končane. Izvoljenih je 63 kandidatov desnice in liberalcev, ki so pri volitvah kooperirali, dalje 47 članov levice, ki je tvorila dozdaj vladno večino, potem 11 socijal-demokratov in 2 divjaka.

Nesreča v Mesini.

a **Mesina** 13. nov. Ko se je danes pripeljal osebni vlak na tukajšnji kolodvor, je trčil skupaj z lokomotivo nekega tovornega vlaka. Več vozov je razrušenih. Mnogo oseb je dobilo več ali manj težke poškodbe, nad 30 oseb pa lahke.

Preosnova turške mornarice.

a **Carigrad**, 13. nov. Turški mornariški minister je predložil vladi svoj program glede rekonstrukcije mornarice in zahteva v to svrho 18 milijonov funtov.

Nemški cesar gre zopet na potovanje.

v **Kiel**, 13. nov. Nemški cesar nastopi februarja prih. l. potovanje po Sredozemnem morju in bo ob tej priliki obiskal tudi Jeruzalem.

Volitev novega predsednika ogrske državne zbornice.

v **Budimpešta**, 13. nov. Poslanska zbornica je danes z 201 od 382 oddanih glasov izvolila za predsednika Aleks. Gala, člana Košutove stranke.

Današnje avdijence.

z **Dunaj**, 13. nov. Danes ob 10. uri dop. je cesar sprejel v posebni avdijenci skupnega finančnega ministra Buriana, ob 11. uri grofa Aehrenthala, ob 1. uri pop. pa nadvojvoda Jožefa.

Odstop francoskega finančnega ministra.

z **Pariz**, 13. nov. „Journal" poroča, da je podal francoski finančni minister ostavko. On zastopa nazor, da so novi davki neizogibni, a se ne more sporazumeti glede načina njih uvedbe.

Tržne cene.

12. novembra.

Dunajska borza za kmetijske pridelke.

Na našem trgu je promet tudi danes počival. Konsum je bil radi tega še vedno slab. Krmila so tendirala prej slabo kakor dobro in pri koruzi in ovsu bi se bilo ceneje tržilo za 5 vinarjev.

Sladkor. Mrst. — Centrifugal Pilés prompt K 34 do K 34½, za dobavo K 34¼ do K 35. Tendenca: trdna.

Sladkor, Praga. Surovi sladkor prompt K 28·—, nova kampanja kron 24·—40. Tendenca trdna. Vreme: deževno.

Budimpešta. Svinjad: ogrske stare, težke — do — vin. mlade težke 150 do 151 vin., mlade, srednje 150 do 151 v, mlade, lahke 145—146 vin. zaloga 23.843 komadov. Prignano 220 komadov, odgnano 288. Ostalo torej 23.775 komadov. Tendenca živahna.

Budimpešta. Pšenica za april K 14·17, pšenica za oktober K 11·79, rž za april K 10·23, oves za april K 7·61, koruza za maj K 6·74, ogrščica za avgust K —·—.

Pšeničnih ponudb zmerno, veselja kupiti manjka tendenca netržna. Promet malenkosten. Efektivna pšenica neizpremenjena drugo mirno. Termini so tendirali za Ameriko trdno, potem so pa tendirali na realizacije in argentinska poročila slabo. Vreme: lepo.

Književnost.

z **Obrtni red.** „Narodna knjigarna" v Ljubljani je izdala obrtni red v posebni, jako praktični in priročni knjigi, ki obsega 244 strani in stane s pošto 1 K 20 vin.

z **Bolgarski besednjak.** Bolgarski filozof N. Gerov je bil začel leta 1894 izdavati velik besednjak „Rječnik na bulgarski jezik", ki ga pa radi smrti ni dokončal. Izdal je pa sedaj delo T. Pancev, ko je dovršil zadnji, peti del. Besednjak obsega 9700 strani, na teh 120.000 izrazov, 5975 citatov iz narodnih pesmi in 4300 bolgarskih idiotizmov.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva „Merkur" v Celju.

Sprejme se: 1 knjigovodja, 2 kontorista, 3 poslovodje, 11 pomočnikov mešane stroke, 3 pomočniki železninske stroke, 6 pomočnikov špecerijske stroke, 2 pomočnika galanterijske stroke, 2 blagajničarki, 2 kontoristinji, 11 prodajalk.

Služba išče: 1 knjigovodja, 3 kontoristi, 1 poslovodja, 22 pomočnikov mešane stroke, 1 pomočnik železninske stroke, 12 pomočnikov manufakturne stroke, 10 pomočnikov špecerijske stroke, 11 kontoristinj, 7 blagajničark, 10 prodajalk.

Posredovalnica posluje za delodajalce in člane društva popolnoma — brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini.

Apnenica s kamnolomom
v Celju razpošilja vsak dan sveže
žgano apno
v izborni kakovosti po znižani ceni.
Velika izdatnost in maščoba! — Čisto bela barva!
Zastopnik se išče.

Ravnokar je izšla!
! Samo za odrasle !
Kaj pravi brošura škofa
ljubljanskega
Antona Bonaventura?
Kritična razprava.
I. zv. 30 vin., II. zv. 20 vin.
Spisal Anonymus.
Naroča se v tiskarni v Kranju ali pri nekaterih knjigotržcih.

Mlad
trgovski pomočnik
se takoj sprejme v trgovini z mešanim blagom pri gosp. **Antonu Ošlaku** na Ponikvi ob južni žel. 539 2-2

Ure na obroke za vsakogar

Št. 72. pristno 14 kar. z zlatom platirana ura za gospode ali dame, najfinejše gravirana, z dobrim kolesjem, tekoča na kamenčkih, 20 K.
Ista z dvojnim pokrovom 25 K.
Št. 73. pristno srebrna ura za gospode ali dame, s 3 močnimi pokrovi, bogato gravirana, kakor s konjem, levom, jelenom, ali pokrajino, z dobro zapinjačo, natančno regulirana 30 K.
Št. 74. Zadnja novost: srebrna 4 dnij idoča rem. ura na zapinjačo, ki teče če se enkrat navije, celih 8 dnij nepretenehoma na rubinih, (na kazalu se vidi njen tek) 35 K.
Št. 75. krasna rem. met. tula ura za gospode ali dame s 3 pokrovi in pozlačeno krono, zanesljivim kolesjem 18 K.
Št. 76. niklasta rem. ura za dečke, odprta, moderna in lepo gravirana 8 K.
Cene se naj razumejo na mesečne obroke za komad po 2 K; pri naročitvi se vpošlje polovico vsote ali se pa plača po poštnem povzetju.
Dunajska tovarna za ure **Hinko Weiss, Dunaj XIV.** Pillergasse 1/184.
Mesečno 2 kroni. 36

Izurjen pomočnik
špecerijske ali mešane stroke, čez 24 let star, kateri ima tudi sposobnost za potovalca, se sprejme z ugodno plačo z novim letom. — Pismene ponudbe pod naslovom „Zanesljivost" naj se pošljejo na upravništvo tega lista.

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje!
1 kg sivega, dobrega, puljenega 2 K. boljšega 2 K 40 h; prima polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhastega 5 K 10 h; 1 kg velefinega, snežnobelega, puljenega 6 K 40 h; 8 K; 1 kg puha, sivega 6 K; 7 K; belega, finega 10 K, najfinejši drsni puh 12 K. Kdor vzame 5 kg. dobi franko.

Zgotovljene postelje
iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica, 180 cm dolga, 116 cm široka, z 2 zglavnikoma, vsak 80 cm dolg, 58 cm širok, napolnjen z novim, sivim, jako stanovitnim puhastim posteljnim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglavniki 3 K, 3 K 50 h, 4 K. Razpošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je vzeti nazaj ali zamenjati franko. Za neugajajoče se povrne denar. — Cenovnik zastonj in franko.
S. Benisch, Deschenitz, št. 199, Sumava, Češko.

Josip Čretnik
izdelovatelj umetnih mlinov in žag v Št. Jurju ob juž. žel.

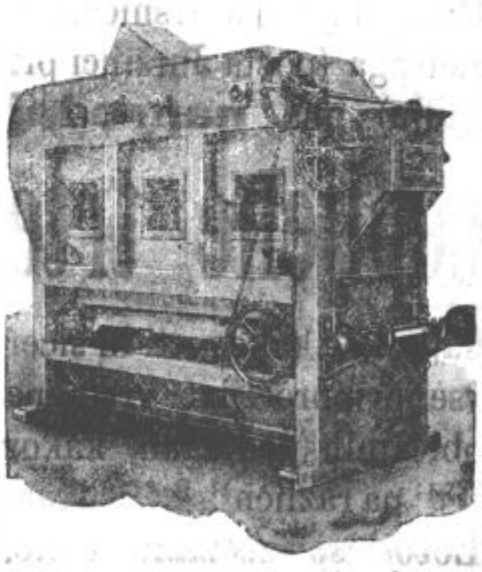

Slika je posneta po mojem lastnem izdelku. Razpošiljam na malo in veliko vse potrebščine za mline in žage po najnižjih cenah. — **Krasne reference!**

Posestvo Gorica
poprej Heinčevo pri Ostrožnem
se bode jutri, v nedeljo, dne 14. t. m. popoldne ob 2. uri, ponedeljek celi dan, t. j. 15. t. m. in v nedeljo 21. t. m. razprodajalo. Kupci naj se snidejo na licu mesta.

Modni salon za gospode!
Dovoljujem si Vašemu p. n. blagorodju vljudno naznanjati, da sem otvoril v novi hiši celjske Posojilnice na Krožni cesti
modni salon za gospode.
V zalogi imam raznovrstno najmodernejše tu- in inozemsko sukno, zgotovljene obleke in pelerine iz tirolskega lodna (nepremočljive) ter tudi izdelujem obleke po meri v najkrajšem času moderno in po solidnih cenah.
Za mnogobrojna naročila se priporoča z velespoštovanjem
Maks Zabukošek
krojaški mojster v Celju.

Priporočamo našim rodbinam
Kolinsko cikorijo.

Glasovir

skoraj nov, izvrsten fabrikat, se po ugodni ceni proda. — Naslov se izve v upravništvu „Narodnega Dnevnika“.
543 3-1

Zastonj v Celje!

Tvrdka R. Stermecki v Celju povrne do 24. decembra t. l. vožnjo za vlak III. razred v Celje in nazaj vsakemu, kdor se izkaže iz katerega kraja da je in ako nakupi za tukaj navedeno svoto blaga: Iz Velenja in in Šoštanja za 50 K, Pake 40 K, Polzela 30 K, Št. Peter, Žalec, Petrovče 20 K, Sevnica 60 K, Trbovlje, Hrastnik 50 K, Radeče, Zidanmost 40 K, Rimske toplice, Laško 30 K, Poljčane 50 K, Šmarje pri Jelšah 40 K, Ponikva, Grobelno, Št. Jur, Štore 30 K.

Poslovodja

za špecerijsko trgovino

izvežban v občevanju s strankami, z dobrimi priporočili, se išče za takoj ali ob novem letu. — Ponudbe, ako mogoče z sliko, prevzame uprava tega lista pod napisom

„Poslovodja v mestu“.

Prva štajerska trsničarska zadruga (pošta Juršinci pri Ptuju) ima **naprodaj**

cepljene trte

najboljše kakovosti in sicer vse priporočljive vrste na običajnih podlagah, kakor tudi na različnih križankah. **Letos so znižane cene.** Ceniki so brezplačno na razpolago. 519 6-5

H. Volk, Šoštanj
kemična pralnica

urejena z najnovejšimi stroji na par in elektriko, se priporoča za snaženje vsakovrstnih oblek. Cene primerno nizke. Delo solidno in se v teku tedna izgotovi. 529 4-4

Hišo v Mariboru

proda gospa Trendl, Bankalarig. 9, dvonadstropno s 15 stanovanji, prosto 9 let davka, nasproti koroškemu kolodvoru, s prodajalno in pritlično hišo s 3 stanovanji, velikimi kletmi, sadonosnikom, vrtom in stavbenim zemljiščem, vse najboljše ohranjeno, pod ugodnimi pogoji radi soprogove smrti. Kupne ponudbe na njen naslov. 541 3-2

Trgovski sotrudnik

soliden, dobro izurjen manufakturist, spreten prodajalec, prijetne zunajnosti in

učenec

z zadostno šolsko izobrazbo, zmožen slovenskega in nemškega jezika se sprejmeta pri **Vinko Šketu** v Il. Bistrici, Notranjsko. 524 3-3

Suhe gobe

sploh vsakovrstne dež. pridelke kupi

A. KOLENC v Celju,
„Narodni dom“ in Graška cesta.

Orehe

kupi vsako množino

A. KOLENC v Celju.

Učenec

se sprejme takoj pri

A. KOLENCU v Celju.

Mline za žito

za rabo na gepelj in roko svojega lastnega izdelka priporoča

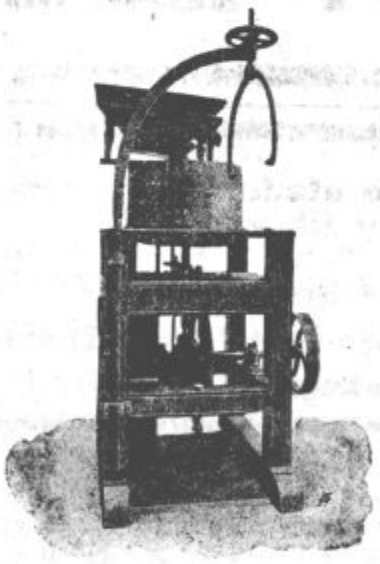

Slika kaže mlin mojega izpopolnjenega izdelka; moji mlini so bolj rabljivi, kakor konkur. izdelki.

Josip Čretnik
izdelovatelj umetnih mlinov in žag v Št. Jurju ob juž. žel.

Sukna

in modno blago za obleke
priporoča firma
Karel Kocian
tvornica za sukno
v Humpolcu
na Češkem.
— Vzorci franko. —

Srednja nova hiša

se da takoj v najem ali se pa tudi proda. — Več pove lastnik hiše **J. Skočir v Čretu pri Celju.** 89 3-2

Darujte za Narodni sklad!

Edina narodna trgovina s čevlji
Štefan Strašek v Celju

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih čevljev in galoš za dame in gospode, kakor tudi za otroke v najfinejši izpeljavi. — Velika izber čevljev za zimsko sezono. — Vse po najnižjih cenah. — Postrežba solidna in točna. Daje se tudi na obroke. 86 4-4

Zahvala.

Vsem sorodnikom in vsem spoštovanim prijateljem in znancem, ki so me ob smrti mojega nepozabnega soproga

Marka J. Lipolda

tolažili, izrekam svojo iskreno zahvalo za izraženo mi sožalje. Zahvaljujem se prečastiti duhovščini, ki je spremila mojega predragega soproga k večnemu počitku in posebej še „Savinjskemu Sokolu“, ki se je korporativno in žalskemu in celjskemu „Sokolu“ ki se je po deputacijah udeležil pogreba za svojim bratom in blagorodnemu gospodu starosti Rudolfu Pevcu za lepe in tolažilne besede ob grobu. Zahvaljujem se prav lepo častitim pevcem za prekrasno petje ganljivih žalostink. Naj sprejmejo mojo iskreno zahvalo vsi darovalci krasnih vencev in vsi oni, ki spremili nepozabnega na zadnji poti.

Ivana Lipold.

MOZIRJE, dne 11. novembra 1909.

SVOJI K SVOJIM!

Modna trgovina
Josipina Podkrajšek
Ljubljana, Čevljarska ulica 2

priporoča svojo bogato zalogo bluz, čepic, spodnjega perila za dame in gospode. — Velika izbera volnenega blaga. — Najnovejši nakit za obleke. — Najmodernejši stezniki. — Reformske hlačice za deklice priporočljive za šport in šolo. — Bogata izber zavratnic in ovratnikov. Zunanja naročila se izvršujejo točno in po najnižji ceni.

SVOJI K SVOJIM!

Pekarija ⁂ Slaščičarna ⁂ Kavarna

Jakob Zalaznik

Stari trg št. 21	Ljubljana	Stari trg št. 21
Mestni trg 6	Filijalke:	Predmestje 26

Zunanja naročila točno! 78 24-17 **Cene nizke!**

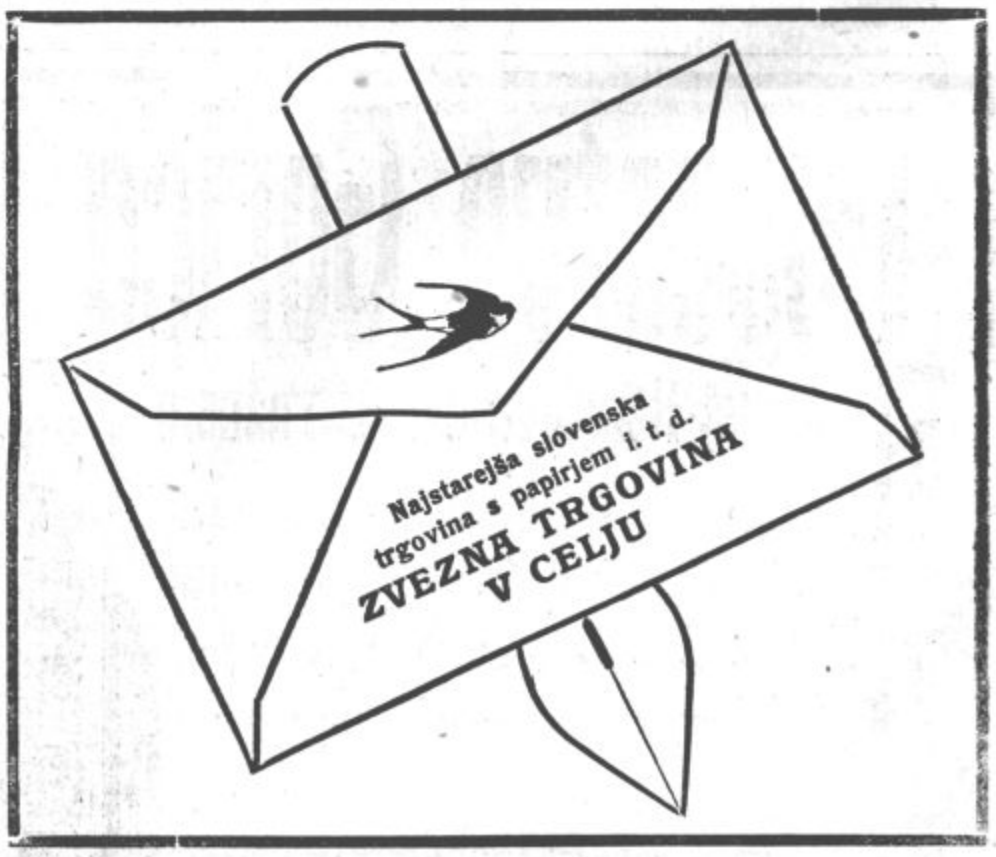

„Narodna založba v Celju“

registrovana zadruga z omejeno zavezo

priporoča iz sveje zaloge:

„Knjižnica Narodne založbe v Celju“

I. zvezek.

Vsebina: Gogolj, **Strašno maščevanje.** Poslovenil J. A. Glonar. — Gogolj, **Nos.** Poslovenil Gregorij (106 strani).

Cena okusno broširanemu izvodu 80 v, po pošti 90 v.

„Uvod v narodno gospodarstvo“.

Po Maurice Blockovi knjigi „Petit manuel d' economie pratique“, uredil dr. Vekoslav Kukovec (160 strani). Cena 1 K, po pošti 1 K 10 vin.

Nadalje imamo še precej izvodov

„Kmetskega koledarja za l. 1909“

s celo vrsto izbornih gospodarskih člankov, katerega dajemo c. društvom, zavodom in knjižnicam po posebno znižanih cenah, knjižnicam tudi zastonj proti povrnitvi poštnine.

Največja in najcenejša izber

zaročnih prstanov

in različnih drugih zlatih, double itd. uhanov, verižic, zapestnic in sploh vsakovrstne zlatnine in srebrnine.

Pozor! Predno si kupite uro, oglejte si mojo veliko zalogo pravih **švicarskih** zlatih, srebrnih, nikelnastih in stenskih ur, budilk, verižic, toplomerov, očal, daljnogledov itd. — vse po najnižjih cenah.

Naročite **cenike,** katere razpošiljam zastonj in poštnine prosto. Popravila izborna in točna.

Rafael Salmič

v Celju, „Narodni dom“.

Darujte za Nar. sklad!

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje za doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi

Rezervni fondi: 44,437.036·01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 98.323.486·35 K. — Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo. — Vsa pojasnila daje: Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastnej bančnej hiši v Gosposki ulici štev. 12. 261 32-22

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. — Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.

Razširjajte napredna časopisa „Nar. Dnevnik“ in Nar. List“.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavnica kron 3,000.000. Stritarjeve ulice štev. 2. Rezervni fond kron 300.000.

Podružnico v Spljetu. **Podružnica v Celovcu.** **Podružnica v Trstu.**

sprejema **vloge na knjižice** in na **tekoči račun** ter jih obrestuje od **dne vloge** po čistih **4½%** ■ Kupuje in prodaja **srečke** in **vrednostne papirje** vseh vrst po **dnevnem kurzu.**

Poštne hran. račun št. 54.366. — Telefon št. 48. —

Najboljša prilika za sigurno štedenje je plodonosno nalaganje gotovine pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.

„LASTNI DOM“

registrovana kreditna in stavbena zadruga z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

Pisarna je v Celju, Rotovške ulice št. 12

Uraduje se vsak dan razun nedelj in praznikov od 8.—12. ure dopoldne.

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član zadruge ali ne, na tekoči račun ali na hranilne (vložne) knjižice in jih obrestuje letno po pet od sto (5%)

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. — **Rentni davek** plačuje zadruga in ga ne odteguje vlagateljem, tako da dobijo na leto celih **5 K** od naloženih 100 K. — **Posojila** daje proti 6% obrestovanju na osebni kredit, proti zastavljenju vrednotic, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačuje se na račun glavnice in obresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt — oziroma polletnih obrokih.

Edino narodno kamnoseško podjetje v Celju.

Prva južnoštajerska kamnoseška industrijska družba.

Brzojavi: ‚Kamnoseška industrijska družba Celje‘.

Stavbena in umetna **kamnoseška obrt** s strojnim obratom.

Izvrševanje vseh stavbenih del: kakor stopnic, fasad, podbojev, pomolov, nastavkov itd. iz različnih kamenov in cementa.

Specijalna delavnica in podobarski atelje za umetna cerkvena dela kakor: altarjev, obhajilnih miz, prižnic, kropilnih in krstnih kamnov itd.

Brušenje, poliranje in struganje kamena s stroji.

Mnogoštevilna zaloga nagrobnih spomenikov iz različnih marmornih vrst granitov in sijenitov po raznovrstnih narisih in nizkih cenah.

Naprava zidanih ali betoniranih **rodbinskih grobišč** (rakev).

Tlakovanje cerkva, dvoran in hodnikov s šamotnim ali cementnim tlakom.

Izdelovanje pohištvenih plošč iz različnih najbolj idočih marmornih vrst v vseh oblikah.

Popravljanje spomenikov, udelavanje napisov v iste.

Viktor Bevc

slikar in pleskar v Celju

Savinska ulica štev. 4

prevzame vsa v svojo stroko spadajoča dela in jih izvršuje solidno in po zmernih cenah

Sprejmem takoj več pomočnikov.

Razširjajte „Nar. Dnevnik“.

R. Diehl

žganjarna, Celje

priporoča svojo veliko zalogo doma žgane slivovke, tropinovca brinovca, vinskega žganja in domačega konjaka.

25 2—84

Nezaslišano je

da mnogo okoličanov še dosedaj ni prišlo do spoznanja, da ima

Ivan Ravnikar, Celje,

Graška ulica štev. 21

največjo in najcenejšo zalogo špecerijskega, barvanega in materijalnega blaga. — Kupuje oves, suhe gobe, pšenico ter vse deželne pridelke. — Na drobno in debelo.

Karol Vanič, Celje

„Narodni dom“

priporoča

Moderno jesensko in zimsko sukno. Najnovejše flanele in barhente. Preproge, zavese, garniture in odeje

Neprekosljivo v ceni in kakovosti.

12 52-44

VINKO KUKOVEC

stavbni podjetnik, koncesijonirani tesarski mojster, lastnik parne žage in trgovina z lesom na Lavi pri Celju,

se priporoča za prevzetje vseh v stavbno stroko spadajočih, posebej zlasti tesarskih del. Nakupuje stavbni les po primernih cenah in proti gotovemu plačilu.

14 52—51

Južnoštajerska hranilnica v Celju

v Narodnem domu.

Sprejema **hranilne vloge** vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po **4 odstotke** ter pripisuje obresti vsakega pol leta h kapitalu. **Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem.** Za varnost vlog jamčijo okraji: **Šoštanj, Sevnica, Šmarje, Gornjigrad in Vransko in rezervna zaklada,** katera znašata vže nad **280.000 K.** Ker nima namena iskati dobička, zato razdeli znatne svote v občekoristne in dobrodelne namene za gori navedene okraje.

Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove **30.000 kron,** za vodovodne naprave **10.000 K,** za napravo potov **1500 K,** različnim učnim zavodom in za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole **2.400 K,** za podpore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene nad **2.000 K,** skupno tedaj nad **45.000 K. Sprejema tudi hranilne knjižice** drugih posebno **neslovenskih** denarnih zavodov in jih obrestuje, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Slovenci, poslužujte se Južnoštajerske hranilnice pri nalaganju svojega denarja ali kadar nalagate denar za mladoletne ali varovance in zahtevajte pri sodiščih, da se naloži denar za mladoletne oziroma za varovance izključno le v južnoštajersko hranilnico.

56 52—42

POSOJILNICA V CELJU

Telefon štev. 22. — **v lastni hiši „Narodni dom“.** — **Telefon štev. 22.**

POSOJILNICA V CELJU, ki je bila leta 1881 z neomejeno zavezo ustanovljena, šteje sedaj nad 4200 zadružnikov, kateri imajo vsega nad 88.000 kron vplačanih deležev.

POSOJILNICA uraduje vsak dan od 9. ure do 12. ure dopoldne razun nedelje in praznikov.

Poštne hranilnice ček. št. 9579

Nad 6 milijonov kron hranilnih vlog

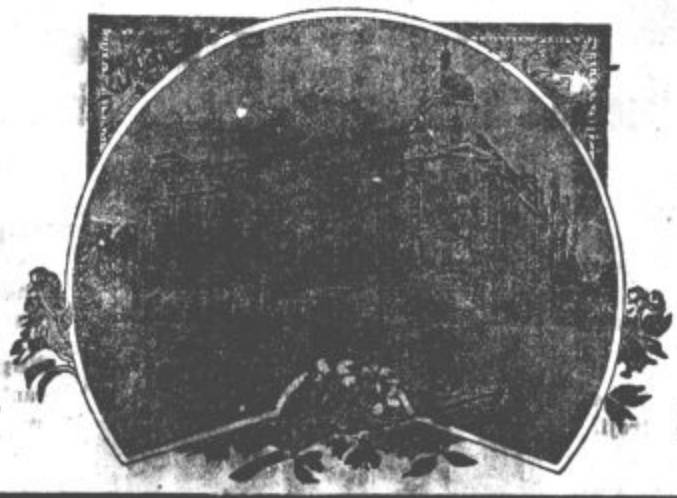

HRANILNE VLOGE sprejema od vsakega, ako tudi ni član zadruge ter jih obrestuje po 4½%. — Sprejema vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar, ne da ib se obrestovanje prenehalo. Posojilnica plačuje rentni davek sama, ne da bi ga odtegnila vlagateljem. Posojila daje na osobni ali hipotekarni kredit proti 6%, 5½% in 5% obrestovanju.

Nad 340.000 kron rezervn. zaklada

54 52-42

Lastnik in izdajatelj: Narodna založba v Celju. Odgovorni urednik Vekoslav Spindler. Tisk Zvezne tiskarne v Celju.